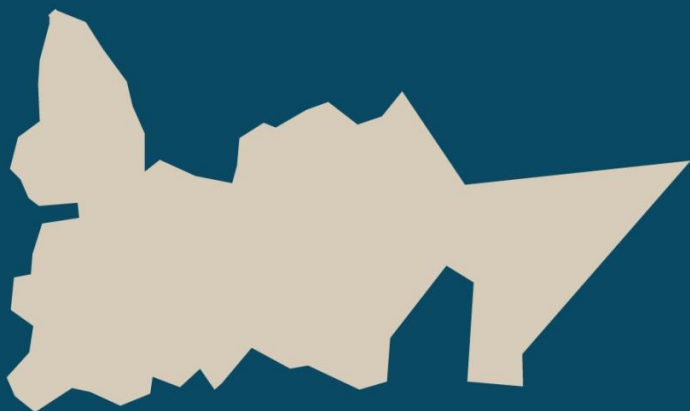

SVÆÐISSKIPULAG SUÐURNESJA 2008 - 2024

BREYTINGARTILLAGA

A | Breyting á afmörkun vatnsverndarsvæðis í Reykjanesbæ

B | Nýtt flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar

GREINARGERÐ OG UMHVERFISSKÝRSLA

Tillaga

SVÆÐISSKIPULAGSNEFND SUÐURNESJA

JÚLÍ 2019

Breyting nr. 01

pann _____.

Skipulagsnefnd Keflavíkur-
flugvallar

þann _____

EFNISYFIRLIT

SAMÞYKKTIR	2
EFNISYFIRLIT	1
1. Inngangur	1
2. Forsendur breytinga	1
3. Breyting á Svæðisskipulagi Suðurnesja	1
A Breyting á afmörkun vatnsverndar	1
B Breyting á flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar	6
Kafli um Flugöryggissvæði er felldur út	6
Nýr kafli um Flugöryggissvæði	7
Aðrar breytingar á skýringarmyndum	12
4. Umhverfisskýrsla breytinga	15
Umhverfispættir og áhrifapættir	15
Mat á vægi áhrifa og valkostir	16
Samræmi við aðrar áætlanir	16
Niðurstöður umhverfismats	16
HEIMILDIR	19
VIÐAUKI	20

1. Inngangur

Svæðisskipulagsnefnd Suðurnesja leggur til tvær breytingar á Svæðisskipulagi Suðurnesja 2008-2024. Breyting A felur í sér breytingu á vatnsverndarsvæði í Reykjanesbæ og Sveitarfélaginu Vogum¹ og breyting B felur í sér uppfært flugbrautakerfi Keflavíkurflugvallar ásamt nýjum hindrunarflötum og skilmálum tengdum þeim.

2. Forsendur breytinga

A | Breyting á vatnsverndarsvæði í Reykjanesbæ og Sveitarfélaginu Vogum

Reykjanesbær hefur litið til svæðis sunnan Fitja sem atvinnusvæðis. Þar er gert ráð fyrir þrífalegri starfsemi s.s. netþjónabúum og gagnaverum. Samkvæmt núverandi afmörkun nær fjarsvæði vatnsverndar að hluta til inn á þetta atvinnusvæði. Reykjanesbær, í samvinnu við svæðisskipulagsnefnd, óskaði eftir sérfræðiúttekt ÍSOR á því hvort og þá hvernig skynsamlegt sé að standa að nýrri afmörkun vatnsverndar. Niðurstaða úttektar ÍSOR (2016) er að óhætt sé að breyta afmörkun vatnsverndarsvæðisins á svæðinu sunnan Fitja:

Að öllu samanlögðu er fátt sem mælir gegn því að vatnsvernd verði felld niður á svæðinu. Samkvæmt skipulagskortum er hér um fjarsvæði að ræða og þótt þarna hafi verið vatnsból virðast aldrei hafa verið skilgreind ákveðin brunnsvæði umhverfis þau né grannsvæði. Svæðið er ekki á vatnasviði núverandi vatnsbóla í Lágum eða við Hafnir og ekki heldur á vatnasviði núverandi eða tilvonandi vatnsbóla ofan Voga. Byggð og aukin umsvif við Pattersonvöll skapa ekki hættu á öðrum vatnsbólasvæðum.²

Jafnframt lagði ÍSOR til nýja afmörkun, sem byggt er á í svæðisskipulagsbreytingunni, en þar er gert ráð fyrir að norðurhorn fjarsvæðisins verði sniðið af og liggja sunnan við Pattersonvöll.

Í Sveitarfélaginu Vogum er grannsvæðið hliðrað til suðvesturs og afmarkað að nýju ásamt grannsvæði. Afmörkunin byggir að öllu leyti á tillögu ÍSOR (2017). Afmarkað er grannsvæði, sem teygir sig til suðurs frá vatnsbóli. Afmörkunin tekur fyrst og fremst mið af áætlaðri stefnu grunnvatnsstraumsins og legu og stefnu á sprungum og gjám á svæðinu. Frekari breytingar á vatnsverndarsvæðum er vísað í endurskoðun svæðisskipulagsins.³

B | Breyting á flugbrautakerfi Keflavíkurflugvallar

Í nýju Aðalskipulagi Keflavíkurflugvallar 2013-2030 eru breytingar á framtíðarflugbrautarkerfi til að auka afkastagetu kerfisins til að mæta aukinni flugumferð. Með breytingum á legu flugbrauta verða breytingar á hindrunarflötum þeirra.

Svæðisskipulagið sýnir skýringarmynd af flugbrautarkerfinu og hindrunarflötum. Skipulagsnefnd Keflavíkurflugvallar og Isavia hafa því óskað eftir að skýringarmyndir verði uppfærðar til samræmis við nýtt flugbrautarkerfi ásamt hindrunarflötum og skilmálum sem þeim fylgja.

3. Breyting á Svæðisskipulagi Suðurnesja

A | Breyting á afmörkun vatnsverndar

Gert er ráð fyrir að fjarsvæði vatnsverndar á Njarðvíkurheiði minnki og mörk þess liggja sunnan Fitja og Pattersonvallar. Ný norðurmörk fjarsvæðis vatnsverndar munu eftir liggja um línu í austur-vestur stefnu milli Ósabotna og Seltjarnar. Breytt afmörkun á vatnsverndarsvæði byggir að fullu á tillögu ÍSOR, *Vatnsverndarsvæðið við Pattersonvöll í Reykjanesbæ* (2016).

Afmarkað er nýtt vatnsból og grannsvæði hliðrað til í Sveitarfélaginu Vogum, sunnan Reykjanesbrautar. Jafnframt er sett fram sú stefna að vatnsverndarsvæðið í Vogavík falli niður þegar nýja vatnsbólið er tekið í notkun.³

Engar breytingar eru gerðar á skilmálum vatnsverndarsvæða, en lögð er fram skýringarmynd um svæði sem ber að sýna sérstaka varúð vegna vatnsverndar. Tilgangur skýringarmyndar er að afmarka svæði sem líklegt er að verði afmarkað sem grannsvæði við heildarendurskoðun á vatnsverndarsvæðum á Suðurnesjum. Á viðkomandi svæði eru miklir grunnvatnsstraumar sem liggja bæði í Lága og nýtt vatnsból í Vogum. Þar með ber að taka ríkt tillit til hagsmuna vatnsverndar innan þess svæðis við allar ákvarðanir um framkvæmdir eða starfsemi.³

Breyting á vatnsverndarsvæði er sett fram á uppfærðri skýringarmynd um vatnsvernd í Svæðisskipulagi Suðurnesja 2008-2024, sem er á bls. 15 í greinargerð svæðisskipulagsins. Jafnframt verður afmörkun vatnsverndarsvæða á Suðurnesjum sett fram á loftmynd, til þess að auðvelda notendum að greina mörk vatnsverndarsvæða.

¹ Bætt hefur verið við breytingu á vatnsverndar svæði að ósk Sveitarfélagsins Voga.

² ÍSOR (2016), bls. 7.

³ Viðbætur frá vinnslutillögu.

Skýringarmynd með leiðbeinandi afmörkun á varúðarsvæði vegna framtíðarhagsmuna vatnsverndar.³

³ Viðbætur frá vinnslutillögu vegna ábendinga frá Heilbrigðiseftirliti Suðurnesja.

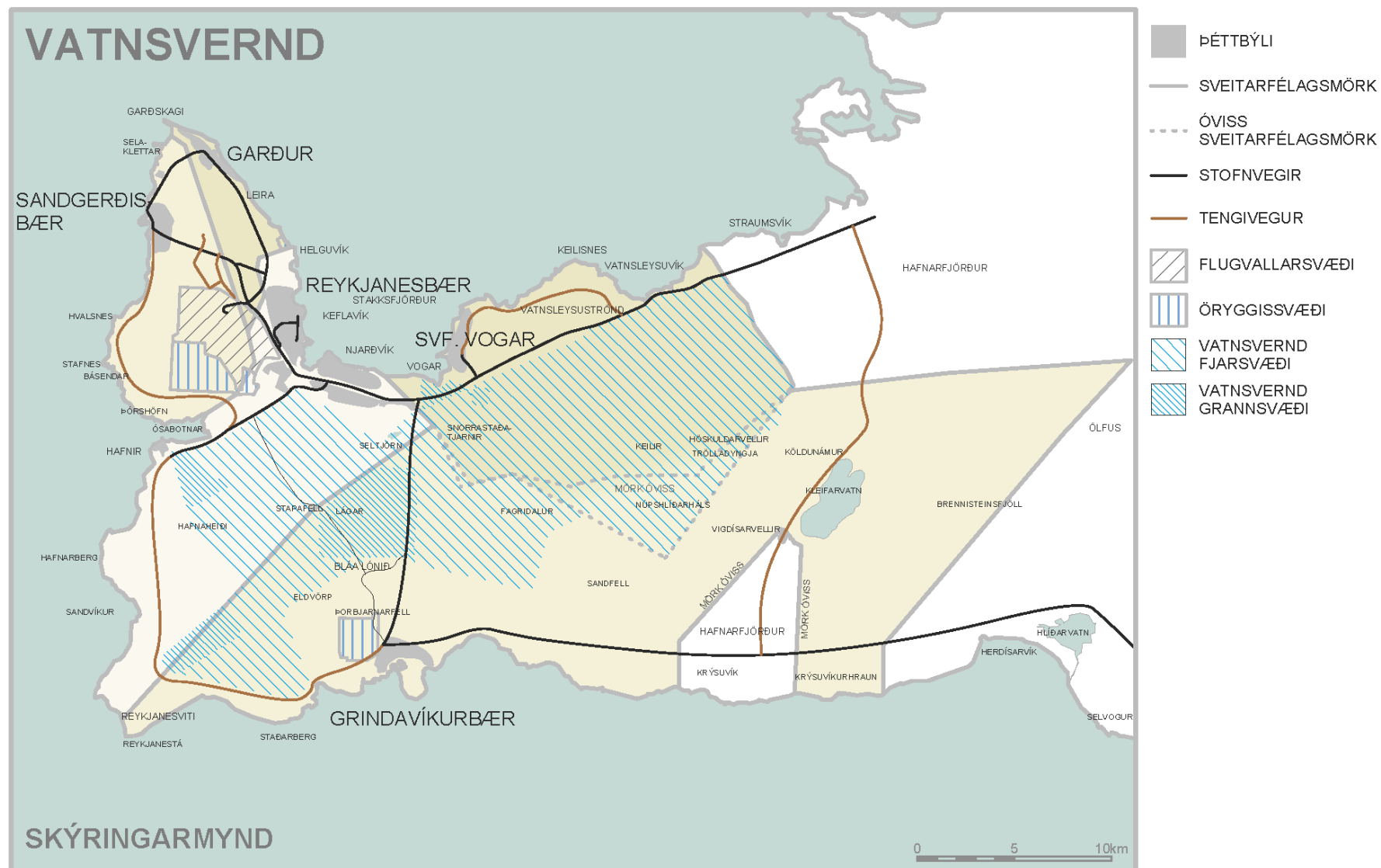
- Innan svæðis sem afmarkað er með rauðri brotalínu skal taka mið af því að um líklegt grannsvæði verði að ræða í framtíðinni.³

Breyting á skýringarmynd um vatnsvernd

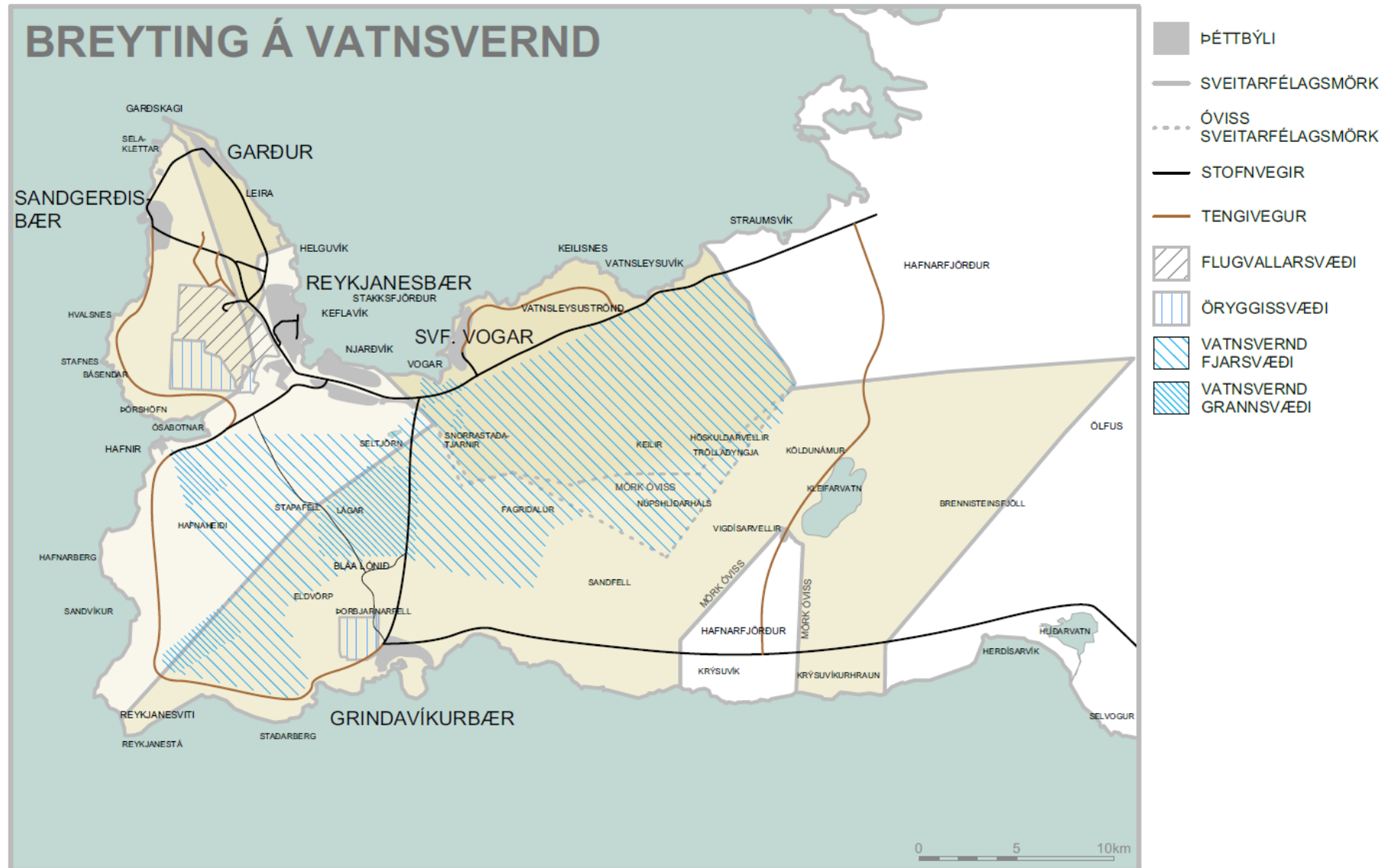
Skýringarmynd um vatnsvernd, bls. 15 í greinargerð svæðisskipulagsins, er breytt og sýnir nýja afmörkun fjarsvæðis vatnsverndar á Njarðvíkurheiði og nýja staðsetningu vatnsbóls í Sveitarfélaginu Vogum, ásamt grannsvæði. Jafnframt er öðrum skýringarmyndum breytt sem sýna afmörkun vatnsverndar eða vatnsbóla.

Nýtt vatnsverndarkort

Með svæðisskipulagsbreytingu er jafnframt birt vatnsverndarkort, á loftmynd, í mkv. 1:80.000.

Mynd 1. Gildandi skýringarmynd um vatnsvernd

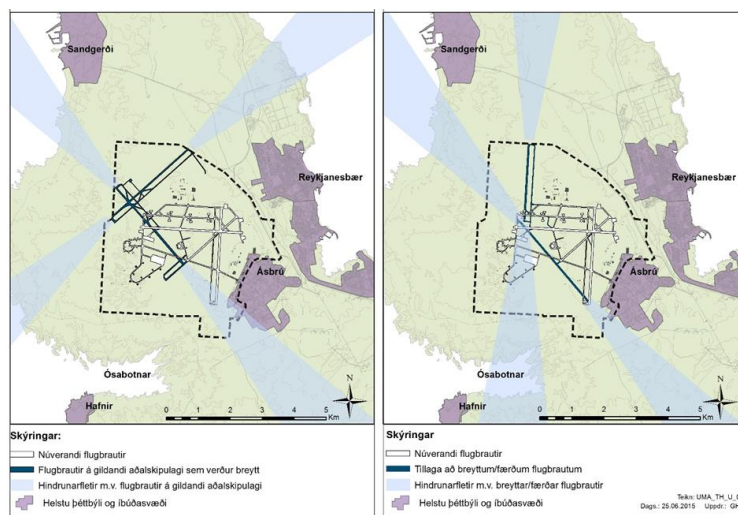

Mynd 2. Tillaga að breytingu á skýringarmynd um vatnsverndarsvæði.

B | Breyting á flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar

Breyting á flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar er skilgreint í Aðalskipulagi Keflavíkurflugvallar 2013-2030, sem gerir ráð fyrir breyttri legu framtíðarflugbrauta. Breytingar verða á skýringarmyndum svæðisskipulagsins fyrir framtíðarflugbrautir og hindrunarfleti (Flugvallarsvæði 1 og 2) í samræmi við staðfest aðalskipulag Keflavíkurflugvallar. Nýjar flugbrautir liggja annars vegar í N/S og hins vegar í NV/SA. Með breyttri legu flugbrautar NA/SV hliðrast hindrunarfletir vegna flugumferðar um brautina, sbr. mynd 3 og skýringarmynd um Flugvallarsvæði 2.

Mynd 3 Breytingar á flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar skv. Aðalskipulagi Keflavíkurflugvallar 2013-2030. Mynd hægra megin sýnir nýtt flugbrautarkerfi en mynd vinstra megin sýnir kerfi sem fallið er frá.

Uppfærð farþegaspá

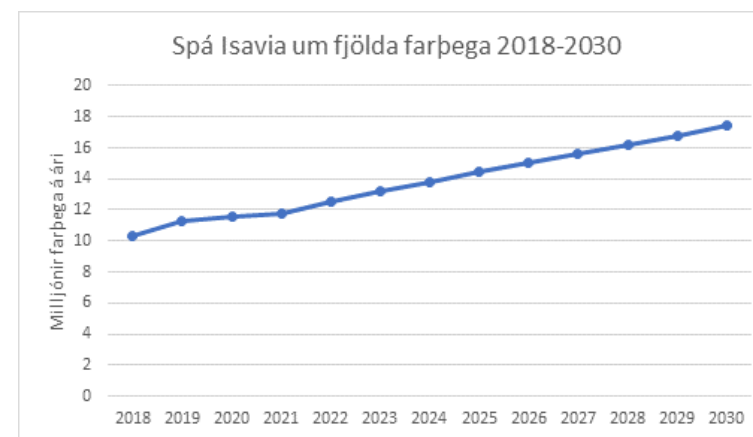
Í svæðisskipulagi Suðurnesja er birt þróun og spá Keflavíkurflugvallar um fjölda farþega sem fara um Keflavíkurflugvöll 1985-2030. Ljóst er að verulegar breytingar hafa átt sér stað og fjöldi farþega er mun meiri en spáð var fyrir árið 2011. Því er birt uppfærð spá um fjölda farþega, sem byggir á upplýsingum frá Isavia (2018). Spá um fjölda farþega er eingöngu til upplýsingar og tengist ekki stefnu svæðisskipulagsins.

Breyting á kaflanum Flugvallarsvæðið í greinargerð

Eftirfarandi málgrein úr undirkaflanum um forsendur er felld út:

„Samkvæmt spá Keflavíkurflugvallar verður fjöldi farþega orðinn meira en 4,3 milljónir árið 2024 (sjá mynd 4).“

Í staðinn er birt uppfærð spá Isavia um fjölda farþega á tímabilinu 2018-2030 og hún sett fram á mynd 4, sjá að neðan.

Mynd 4. Uppfærð spá Isavia um fjölda farþega sem fara um Keflavíkurflugvöll 2018-2030. Heimild: Isavia (2018)

Breyting á skýringarmyndum af flugvallarsvæði

Skýringarmyndum svæðisskipulagsins (bls. 26 og 27) af flugvallarsvæðinu sem sýnir flugbrautir, öryggissvæði, hindrunarfleti og hávaðamörk á bls. 26 og 27 er breytt. Felld er út tilvísun í APZ svæði (Acidental Potential Zone) og í stað þeirra eru afmarkaðir hindrunarfletir flugumferðar.

Kafli um Flugöryggissvæði er felldur út

Eftirfarandi texti fellur út:

Takmarkanir til landnotkunar og landnýtingar eru annars vegar flugöryggissvæðin (APZ svæði) sem skilgreina takmarkanir á nýtingu svæðanna (sjá kort á bls. 26).

Hins vegar eru það hindranafletir út frá brautum sem setja takmarkanir á hæð mannvirkja innan svæðanna, sjá kort á bls. 27. Skipulagsreglur flugvallarins og Aðalskipulag Keflavíkurflugvallar ásamt viðauka 14 við Chicago sáttmálan frá ICAO skilgreina þessar hindranir og takmarkanir.

APZ (*Accidental Potential Zone*) takmörkun á flugöryggissvæðum er eftirfarandi:

- Flugöryggissvæði A: Engin byggð er heimiluð á svæðinu.
- Flugöryggissvæði B: Byggingar fyrir athafna- og iðnaðarhúsnæði leyfðar en önnur byggð ekki heimiluð.
- Flugöryggissvæði C: Heimilt er að byggja sérbylí ef þéttleiki (landnýting) er innan við 20% svo og atvinnuhúsnæði.

Afmörkun og skilgreining flugöryggissvæðanna, sjá kort bls. 26, og kvaðir á þeim, er í samræmi við Aðalskipulag Keflavíkurflugvallar 2005-2025. Kortið er til skýringar. Nákvæmari afmörkun flugöryggissvæða er í aðalskipulagsáætlunum.

Nýr kafli um Flugöryggissvæði

Skilyrði við afmörkun á hindrunarflötum flugbrauta er að uppfylla kröfur fyrir alþjóðaflugvelli skv. ICAO skjali nr. 14. Unnið er að gerð skipulagsreglna fyrir Keflavíkurflugvöll, þar sem skilmálar eru útfærðir innan þessara flata. Með staðfestingu þeirra taka gildi staðbundnar takmarkanir á landnotkun innan og utan skipulagssvæðis Keflavíkurflugvallar.

Hindrunarflétir eru afmarkaðir á skýringarmynd, Flugvallarsvæði 2, og er afmörkun þeirra vísbending um hvar verði takmarkanir á landnotkun. Til að það liggi skýrar fyrir um hvers konar takmarkanir er um að ræða fylgja tillögur að skipulagsreglum með svæðisskipulagsbreytingunni, sjá viðauka. Þar koma fram allar takmarkanir sem verða innan hindrunarflata.⁴

Í reglunum eru hindrunarflétir afmarkaðir á nákvæman hátt og skal hlíta þeim við ákvörðun um mannvirkjagerð í nágrenni flugbrauta. Ef ekki er fullt samræmi á afmörkun hindrunarflata milli aðalskipulags og skipulagsreglna, gilda þær síðarnefndu.

Innan hindrunarflata verða í gildi hæðartakmarkanir á hverskonar mannvirkjum eða gróðri innan og í nágrenni við flugvallarsvæðið og á áhrifasvæði flugvallarins (sjá viðauka). Með áhrifasvæði flugvallar og nágrenni flugvallar er átt við svæði undir hindranafötum.

Byggt á tillögu að skipulagsreglugerð fyrir Keflavíkurflugvöll eru birtar leiðbeinandi takmarkanir innan hindrunarflata:

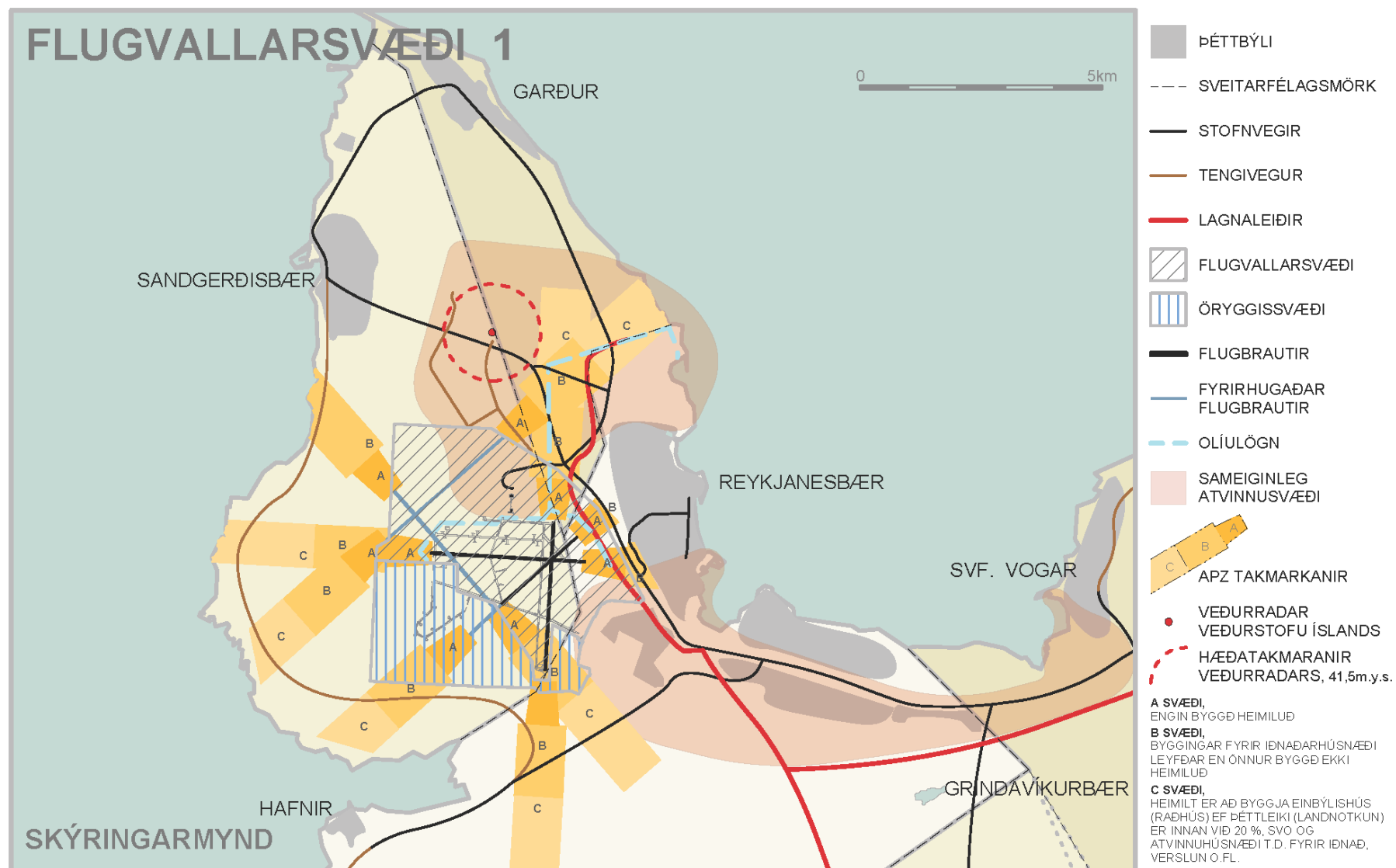
- Óheimilt er að reisa hvers konar mannvirki, tímabundið eða varanlega, upp fyrir hindranafleti flugvallarins sem gerð er grein fyrir á uppdráttum, nema að fengnu samþykki Samgöngustofu að undangenginni umsögn rekstraraðila flugvallarins.

Erindum um undanþágur skal beina til Samgöngustofu sem leitar umsagnar rekstraraðila flugvallarins. Leita skal slíks samþykkis við gerð deiliskipulags. Skal deiliskipulag þar sem gert er ráð fyrir slíkum frávikum sent til umsagnar áður en tillagan er auglýst. Sé um einstaka byggingarleyfisumsókn að ræða, á svæði þar sem ekki liggur fyrir deiliskipulag, skulu aðaluppdrættir sendir til umsagnar þegar byggingarleyfisumsókn hefur verið lögð inn til byggingarfulltrúa. Samgöngustofa getur óskað eftir sérstöku áhættumati vegna slíkra undanþágubeiðna á kostnað umsækjanda.

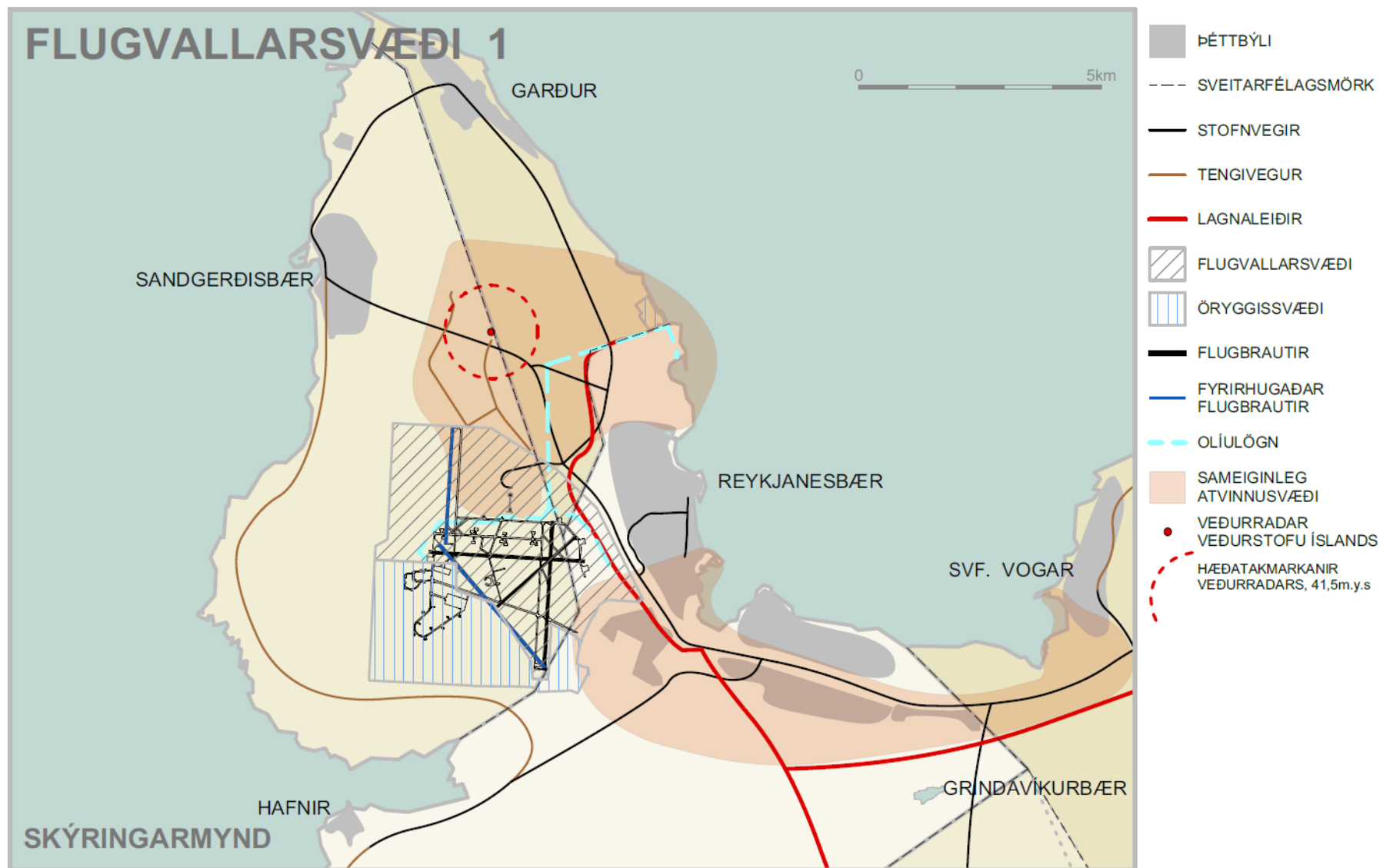
- Ef um tímabundna hindrun er að ræða er rekstraraðila flugvallarins heimilt að afgreiða málið án aðkomu Samgöngustofu. Samgöngustofu skal þó ávallt tilkynnt um slíka afgreiðslu. Hafni rekstraraðili flugvallar umsókn um tímabundna hindrun getur umsóknaraðili skotið slíkri afgreiðslu til ákvörðunar Samgöngustofu.
- Þegar svæði eru skipulögð eða þegar ætlunin er að veita byggingarleyfi á slíkum svæðum án þess að fyrir liggi skipulag eða á grundvelli skipulags þar sem ekki hefur verið tekið tillit til þessara reglna, skal ávallt leita umsagnar rekstraraðila flugvallarins. Sé umsögn rekstraraðila flugvallarins neikvæð getur umsagnarleitandi beint erindinu til afgreiðslu Samgöngustofu.

Afmörkun og skilgreining hindrunarflata og kvaðir á þeim, er í samræmi við Aðalskipulag Keflavíkurflugvallar 2013-2030. Skýringarmynd af hindrunarflötum er til skýringar og nákvæmari afmörkun flugöryggissvæða er í aðalskipulagsáætlunum.

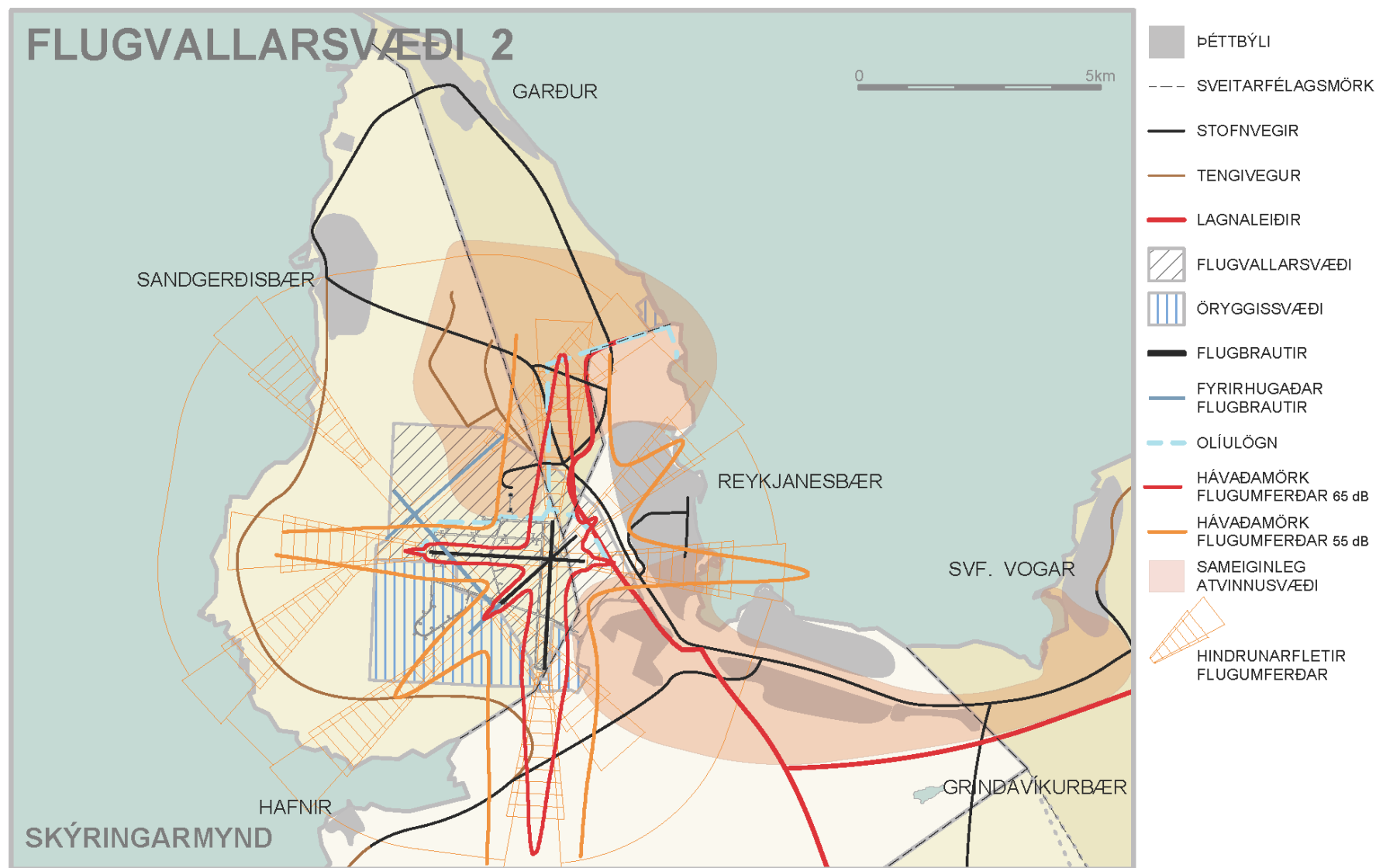
⁴ Breyting frá vinnslutillögu. Tillaga að skipulagsreglum fylgja breytingartillögu.

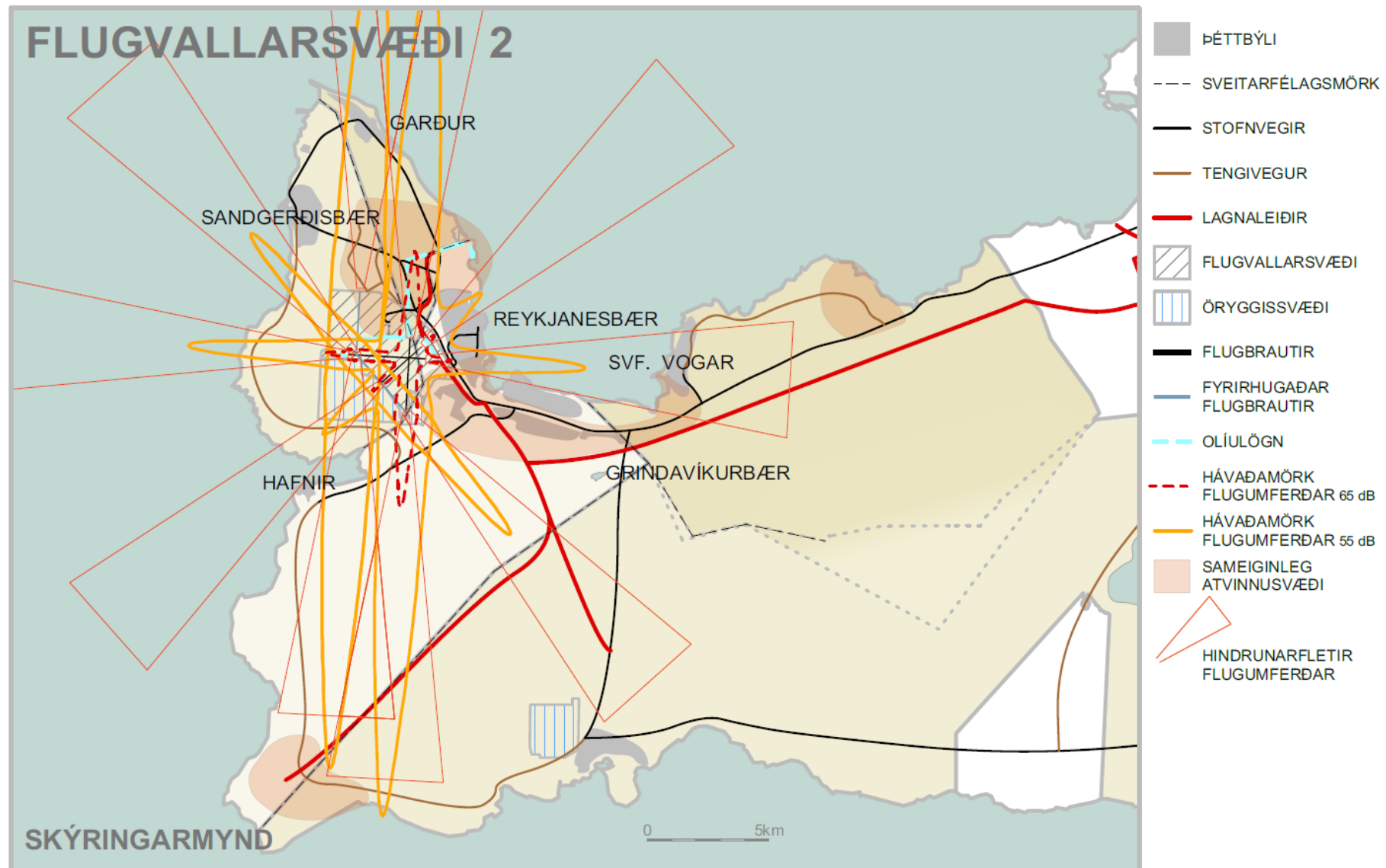
Mynd 5. Gildandi skýringarmynd af flugvallarsvæði 1.

Mynd 6. Tillaga að breytingu á skýringarmynd um flugvallarsvæði 1.

Mynd 7. Gildandi skýringarmynd af flugvallarsvæði 2.

Mynd 8. Tillaga að breytingum á skýringarmynd um flugvallarsvæði 2

Aðrar breytingar á skýringarmyndum

Vegna breytinga á afmörkun vatnsverndarsvæða verða breytingar á eftirfarandi skýringarmyndum:

- Virkjunarkostir og verndarsvæði, bls. 14: Breyting verður á afmörkun vatnsverndarsvæða.
- Veitur og orkuvinnsla, bls. 21: Breyting verður að vatnsból eru felld út, sem eru við Patterson-flugvöll.

Mynd 9. Breyting á skýringarmynd um virkjunarkosti og verndarsvæði. Breyting á afmörkun vatnsverndarsvæðis.

2008
2024

SVÆÐISSKIPULAG
SUÐURNESJA

4. Umhverfisskýrsla breytinga

Breytingar á Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024 marka stefnu er varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem eru eða kunna að vera matsskyldar samkvæmt lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000, nánar tiltekið nýjar flugbrautir og viðbætur á núverandi flugbrautum, sbr. tölulið 10.05 og tl. 13 í 1. viðauka laganna.

⁵ Viðbætur frá vinnslutillögu.

Breytingartillagan fellur undir lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana og er hér gerð grein fyrir mati á umhverfisáhrifum breytinganna.

Umhverfispættir og áhrifapættir

Breytingartillaga A, um breytta afmörkun fjarsvæðis vatnsverndar, felur í sér að mögulegt verður að byggja á svæði sem nú er að mestu óbyggt. Ráðstöfun svæðisins undir atvinnuuppbyggingu með tilheyrandi mannvirkjagerð mun því hafa áhrif á landslag og yfirbragð svæðisins, núverandi landnotkun og hljóðvist. Samkvæmt skýrslu ÍSOR er ekki talið að breytt landnotkun hafi áhrif á gæði neysluvatns.

Breytingartillaga varðandi færslu á grannsvæði vatnsverndar ásamt afmörkun brunnsvæðis hefur í för með sér áhrif á gæði neysluvatns og landrými.⁵

Breytingartillaga B um flugbrautarkerfi Keflavíkurflugvallar felur í sér að áhrifasvæði flugbrauta breytist. Framtíðarflugbrautarkerfi hefur áhrif á landnotkun, hljóðvist og loftmengun.

Í umhverfismati breytingartillögunnar er lagt mat á áhrif hennar á umhverfispætti sem tilgreindir í töflu 1. Helstu viðmið sem stuðst er við um mat á vægi áhrifa eru í eftirfarandi töflu.⁵

Umhverfispáttur	Helstu viðmið
Landslag og ásýnd	Áform um landnotkun skv. skipulagsáætlunum sveitarfélaga til að svara því hvort að skipulagsbreyting sé líkleg til að breyta einkennum svæðanna.
Grunnvatn	Reglugerð um varnir gegn mengun vatns nr. 796/1999
Menningarminjar	Lög um menningarminjar 80/2012.
Náttúruminjar	Náttúruverndarlög nr. 60/2013 og náttúruminjaskrá.
Heilsa og öryggi	Reglugerð um hávaða nr. 724/2008 og reglugerð um loftgæði nr. 787/1999.
Landrými	Aðalskipulagsáætlanir sveitarfélaga og Keflavíkurflugvallar.

Tafla 1. Yfirlit um umhverfispætti, áhrifapætti og gögn í umhverfismati

Umhverfispáttur	Áhrifapættir	Gögn
Landslag og ásýnd	Uppbygging atvinnustarfsemi þar sem áður var tiltölulega óbyggt land hefur áhrif á landslag og ásýnd. Breytingar á legu hindrunarflata hefur áhrif á möguleika á landnotkun í nágrenni flugvallarins. Það kann að hafa áhrif á landslag og ásýnd.	Umhverfisskýrslur: Aðalskipulags Keflavíkurflugvallar Aðalskipulags Garðs Aðalskipulag Reykjanesbæjar Aðalskipulag Sandgerðisbæjar
Grunnvatn	Breyting á afmörkun vatnsverndarsvæðis dregur úr takmörkunum á landnotkun við og í nágrenni við Patterson. Áhrifin eru talin óveruleg á grunnvatn.	ÍSOR (2016) Reglugerð um varnir gegn mengun vatns nr. 796/1999.
Menningarminjar	Nýtt flugbrautarkerfi liggur nærri skráðum fornminjum. Mögulega verða áhrif á fornminjar.	Fornleifaskráning Antikva (2014)
Náttúruminjar	Engar minjar eru á A, B eða C skrá á áhrifasvæði breytinga. Engar minjar verða fyrir beinu raski vegna breytinga.	Náttúruminjaskrá
Heilsa og öryggi	Nýtt flugbrautarkerfi breytir aðflugs- og brottflugsleiðum, og þar af leiðandi verða áhrifasvæði flugumferðar á hljóðvist og loftmengun önnur en skv. eldra brautarkerfi.	Aðalskipulag Keflavíkurflugvallar og umhverfisskýrsla. Hávaðamælingar á Keflavíkurflugvelli 2017-2018 Útreikningar á loftgæðum á Keflavíkurflugvelli (2017) Reglugerð um hávaða nr. 724/2008 Reglugerð um loftgæði nr. 787/1999
Landrými	Breytingar á vatnsverndarsvæði og flugbrautarkerfi hefur áhrif á landrými til uppbyggingar.	Ofangreind gögn.

Mat á vægi áhrifa og valkostir

Vægi umhverfisáhrifa eru flokkuð í óveruleg, jákvæð eða neikvæð áhrif, ásamt því að gerð verður grein fyrir óvissu og tilefni hennar. Ef talið er betur eiga við að fjalla um tiltekin umhverfisáhrif á síðari stigum áætlanagerðar, þ.e. á aðal- og deiliskipulagsstigi verður gerð grein fyrir því í umhverfisskýrslu breytingartillögunnar. Í matinu var litið til helstu viðmiða og stefnu stjórnvalda, sbr. töflu 1.

Ekki er þörf á að meta samlegðaráhrifum svæðisskipulagsbreytingar við aðrar áætlanir.

Umhverfismatið mun byggja á samanburði breytingartillögu við óbreytta stefnu Svæðisskipulags 2008-2024 um vatnsvernd og flugvallarsvæðið.

Samræmi við aðrar áætlanir

Landsskipulagsstefna 2015-2026

Meðal leiðarljósa Landskipulagsstefnu er að skipulag byggðar og landnotkunar styðji samkeppnishæfni landsins alls og einstakra landshluta. Lögð er áhersla á að beina vexti á tiltekin svæði í skipulagi og styrkja innviði með það að markmiði að stuðla að hagkvæmri uppbyggingu og efla samkeppnishæfni svæða. Breytingartillagan felur í sér stefnu um uppbyggingu og þróun Keflavíkurflugvallar sem er megingátt samgangna til og frá landinu og jafnframt ein af grunnstoðum atvinnulífs á Suðurnesjum. Jafnframt er breytingartillagan til þess fallin að bæta nýtingu á skilgreindu atvinnusvæði í Reykjanesbær.

Svæðisskipulag Suðurnesja 2008-2024

Svæðisskipulagið hefur að leiðarljósi að Keflavíkurflugvöllur, sem er helsta hlið landsins að umheiminum, og öryggis- og varnarsvæði verði áfram ein af grunnstoðum atvinnulífs á Suðurnesjum. Tekið verði ríkt tillit til flugvallarins og tryggt að hann fái nægt rými til þróunar í framtíðinni. Áhersla er lögð á að flugvöllinum verði tryggt nægt landrými fyrir flugbrautir og þróun atvinnusvæða. Enn fremur að stækkun flugvallarins taki mið af hagkvæmri uppbyggingu atvinnusvæða, fjölbreyttum tækifærum og fjölgun farþega og flugumferðar um völinn.

Skilmálar vatnsverndar eru óbreyttir.

Samræmi við stefnu aðalskipulags

Breytingartillaga svæðisskipulagsins felur í sér samræmingu á stefnu svæðisskipulagsins við stefnu Aðalskipulags Keflavíkurflugvallar 2013-2030, þar

sem uppfært flugbrautakerfi Keflavíkurflugvallar er skilgreint, þ.e. um færslu NA/SV brautar í N/S stefnu og NV/SA brautar um 1,4 km í suðaustur.

Aðalskipulag Reykjanesbæjar 2015-2030 gerir ráð fyrir uppbyggingu athafnasvæðis sunnan Fitja sem er að hluta innan marka fjarsvæðis vatnsverndar. Sunnan athafnasvæðisins, á því svæði sem svæðisskipulagsbreytingin tekur til, er landnotkun samkvæmt aðalskipulaginu skilgreind sem óbyggt svæði. Í Aðalskipulagi Sveitarfélagsins Voga er afmarkað fjarsvæði vatnsverndar, þar sem nú verður grannsvæði og brunnsvæði. Breyta þarf aðalskipulagsáætlunum Reykjanesbæjar og Voga til samræmis við nýja afmörkun vatnsverndar.⁶

Aðalskipulag Sandgerðisbæjar 2008-2024 og Aðalskipulag Sveitarfélagsins Garðs 2013-2030 gera ráð fyrir atvinnusvæðum norðan flugvallar innan áhrifasvæðis fyrirhugaðrar N/S brautar. Huga þarf að takmörkunum á landnotkun sem fylgja hindrunarflötum flugbrauta.

Niðurstöður umhverfismats

Landslag og ásynd

Breytingartillaga A um að fella niður vatnsvernd við Pattersonsvöll hefur áhrif á núverandi athafnasvæði sunnan Fitja og óbyggt svæði. Á og við umrætt svæði er land raskað, m.a. gömul flugbraut, vegir og byrgi. Landslag er flatt og svæðið sýnilegt langt að. Svæðisskipulagsbreytingin opnar möguleika á endurskoðun stefnu aðalskipulags Reykjanesbæjar varðandi athafnasvæðið sunnan Fitjar, stærð þess og umfang uppbyggingar og stækkun þess til suðurs inn á óbyggt svæði. Áhrif breytingar á vatnsvernd á ásynd og landslag eru metin óveruleg, með hliðsjón af grunnástandi og gildandi stefnu um landnotkun á svæðinu í aðalskipulagi, en þó háð óvissu um endurskoðun aðalskipulags hvað varðar þróun svæðisins.

Færsla á grannsvæði vatnsverndar í Sveitarfélaginu Vogum felur í sér hliðrun á strangari takmörkunum á landnotkun. Engin breyting verður á landslagi og ásynd.⁶

Breytingartillaga B um flugbrautakerfi Keflavíkurflugvallar og hindrunarsvæða flugbrauta hefur áhrif á landslag og ásynd með því að þrengja að landnotkunarmöguleikum innan áhrifasvæða flugbrauta en auka landrými til uppbyggingar á öðrum svæðum. Líklega eru áhrifin óveruleg neikvæð á heildina litið þar sem þau felast í tilfærslu mögulegra uppbyggingarsvæða.

⁶ Viðbætur frá vinnslutillögu.

Grunnvatn

Breytingartillaga A um niðurfellingu vatnsverndarsvæðis dregur úr takmörkunum á landnotkun sunnan Fitja og í nágrenni við Pattersonvöll, en er talin hafa överuleg áhrif á grunnvatn. Í skýrslu ÍSOR (2016) kemur fram að svæðið sé ekki verulega viðkvæmt fyrir umferð og umsvifum á yfirborðinu vegna dýpis niður á grunnvatnið og stefnu grunnvatnsstrauma. Grunnvatnið sígur innan frá skaganum, inn undir byggðina og út til strandar þannig að þrátt fyrir nánd svæðisins við þéttbýli er mengunarahætta í grunnvatni tiltölulega lítil. Svæðið er ekki á vatnasviði núverandi vatnsbóla í Lágum eða við Hafnir og ekki heldur á vatnasviði núverandi eða tilvonandi vatnsbóla ofan Voga. Uppbygging og aukin umsvif á athafnasvæðum í Reykjanesbæ skapa ekki hættu á öðrum vatnsbólasmæðum. Áhrif breytingartillögu A í Reykjanesbæ eru því talin överuleg á grunnvatn.

Afmörkun grannsvæðis og brunnsvæðis í Sveitarfélaginu Vogum er talið hafa jákvæð áhrif á grunnvatn, þar sem gæði neysluvatns er betur tryggt en áður.⁷

Breytingartillaga B um breytt flugbrautakerfi er ekki talin hafa áhrif á þennan umhverfisþátt.

Menningarminjar

Nýtt flugbrautakerfi mun hafa neikvæð og að nokkru óafturkræf áhrif á fornminjar, einkum vörður á fornum leiðum sem liggja um flugvallarsvæðið. Í Aðalskipulagi Keflavíkurflugvallar 2013-2030 er mælt fyrir um mótvægisáðgerðir til að draga úr neikvæðum áhrifum á menningarminjar, þ.e. rannsóknir á tilteknum fornleifum áður en þeim er raskað og varðveislu annarra minja í heild sinni.

Ekki eru skráðar menningarminjar á athafnasvæðinu í Reykjanesbæ, sem breyting á afmörkun vatnsverndar nær til. Áhrifin eru því líklega överuleg eða engin.

Í samræmi við ábendingar Minjastofnunar Ísland er lagt til að við deiliskipulagsgerð á svæðinu við Fitjar verði skráð og/eða gerð grein fyrir stríðs- og herminjum.⁷

Náttúruminjar

Á áhrifasvæði breytingartillögu A í Reykjanesbæ eru ekki skilgreind náttúruverndarsvæði eða náttúruminjar sem njóta sérstakrar verndar og líkleg áhrif breytingartillögu því metin överuleg á umhverfisþáttinn.

Afmörkun brunnsvæðis og grannsvæðis í Vogum nær til svæðis á náttúruminjasrá (nr. 109). Náttúruminjar eru Seltjörn, Snorrastaðatjarnir og hluti Hrafnagjár.

Vatnsverndarsvæðið takmarkar enn frekar aðra landnotkun en fyrir breytingu og því er talið að áhrif svæðisskipulagsbreytingar verði överuleg á náttúruminjar.⁷

Sunnan Keflavíkurflugvallar eru Ósaboðnar, sem eru á náttúruminjasrá (nr. 107) vegna vistkerfis og fuglalífs. Með breyttu flugbrautakerfis liggja Ósaboðnar innan áhrifasvæðis flugumferðar, nánar tiltekið um nýja N/S flugbraut. Fjarlægð flugbrautarenda N/S brautar er um það bil 5 km frá Ósaboðnum og því talið að áhrif breytingartillögu á náttúru og verndargildi Ósaboðna verði líklega överuleg neikvæð.

Heilsa og öryggi

Nýtt flugbrautakerfi breytir aðflugs- og brottflugsleiðum, og þar af leiðandi áhrifasvæði flugumferðar á hljóðvist og loftmengun.

Við tilfærslu á NV/SA braut lendir hluti íbúðabyggðar á Ásbrú innan 55 dB(A) hljóðlínu og við jaðar athafnasvæðis á Ásbrú norður mælist á bilinu 55 dB(A) – 60 dB(A). Með N/S braut opnast möguleiki á að dreifa flugumferð á tvær brautir og með því móti færist hluti flugumferðar fjær þéttbýli við Ásbrú og Reykjanesbæ, með jákvæðum áhrifum fyrir þéttbýlið með tilliti til hljóðvistar. Þéttbýlið í Garði lendir innan áhrifasvæðis nýrrar N/S flugbrautar og þar má ætla að íbúar verði fyrir óþægindum, þó hljóðstig verði innan leyfilegra marka (55dB(A)). Breytt flugbrautakerfi er á heildina talið hafa överuleg neikvæð áhrif á hljóðvist samanborið við óbreytt flugbrautakerfi og núverandi ástand.

Breytingin er talin líkleg til að hafa staðbundin og överuleg neikvæð áhrif á loftgæði í þéttbýlinu í Garði og Reykjanesbæ, en vegna skorts á loftgæðamælingum tengdum flugumferð eru óvissa um umfang áhrifanna.

Breyting A er ekki talin hafa áhrif á heilsu og öryggi.

Landrými

Breytingartillaga A felur í sér aukna möguleika á þróun byggðar til suðurs í framhaldi af núverandi athafnasvæðum syðst í Reykjanesbæ og hefur jákvæð áhrif á umhverfisþáttinn.

Hliðrun á afmörkun grannsvæðis og skilgreining á brunnsvæði hefur takmarkanir í för með sér á aðra nýtingu innan vatnsverndarsvæðis. Grannsvæðið færist til suðvesturs frá því sem nú er. Því er fyrst og fremst um hliðrun á takmörkunum að ræða og því eru áhrifin metin överuleg á landrými í Vogum.⁷

Breytingartillaga B um flugbrautakerfi Keflavíkurflugvallar og breytt lega NA/SV brautar í N/S stefnu skapar aukið landrými fyrir heildstæða þróun uppbyggingar

⁷ Viðbætur við vinnslutillögu.

⁸ Viðbætur frá vinnslutillögu.

norðan og norðaustan flugstöðvar. Tilfærsla NV/SA brautar um 1,4 km í suðaustur er talin stuðla að betri nýtingu lands innan flugvallarsvæðisins. Hins vegar mun ný N/S braut hafa takmarkandi áhrif á skilgreind athafna-, verslunar-, og þjónustusvæði samkvæmt aðalskipulagi Sandgerðisbæjar sem lenda innan aðflug- og flugtaksklifurflatar nýju N/S flugbrautar (sjá viðauka um tillögu að skipulagsreglum).

Við Sandgerðisveg er hindrunarflöturinn á bilinu 65-75 m.y.s eða um 35-45 metrum yfir landi. Hindrunarflötur yfir Rockville er eins og fyrir breytingu, þ.e. innri láréttur flötur, en hann miðast við 78,2 m.y.s. Hindrunarflötur flugbrautar NA/SV færist suður fyrir byggðina á Ásbrú en skáflötur og aðflugsfletir ná ekki yfir núverandi byggingar utan flugvallarsvæðisins en liggja að hluta inn fyrir skilgreint athafnasvæði (AT5). Áhrifin felast því í tilfærslu landrýmis til uppbyggingar og þróunar fremur en skerðingu og áhrifin því á heildina lítið talin óveruleg á umhverfispáttinn.⁸

Tafla 2. Samantekt umhverfismats svæðisskipulagsbreytingar⁸

Umhverfispáttur	Helstu viðmið	
Landslag og ásynd	Óveruleg neikvæð umhverfisáhrif	
Grunnvatn	Óveruleg í Reykjanesbæ	Jákvæð í Vogum
Menningarminjar	Óveruleg neikvæð umhverfisáhrif	
Náttúruminjar	Óveruleg neikvæð umhverfisáhrif	
Heilsa og öryggi	Óveruleg neikvæð umhverfisáhrif	
Landrými	Jákvæð í Reykjanesbæ	Óveruleg í Reykjanesbæ

HEIMILDIR

- Antikva (2014). Fornleifaskráning vegna aðalskipulags á Keflavíkurflugvelli. Ragnheiður Traustadóttir og Ómar Smári Ármannsson.
- Isavia (2018). Upplýsingar frá Isavia um farþegaspá.
- ÍSOR (2017). Vogar á Vatnsleysuströnd. Könnunarhola á áformuðu vatnbólasvæði og þörf á Vatnsvernd. Unnið fyrir HS Veitur. Greinargerð ÍSOR-2017/070. Þórólfur H. Hafstað og Vaiva Cypaite. Nóvember.
- ÍSOR (2016). Vatnsverndarsvæðið við Patterson-völl í Reykjanesbæ. Unnið fyrir Reykjanesbæ. Greinargerð ÍSOR-16054. Verknr.: 16-0125. Árni Hjartarson og Vaiva Cypaite. 30.06.2016.

VIÐAUKI

Viðbætur frá vinnslutillögu